

1553 (35)
נובמבר 2011

אדונים נכבדים,

הנדון: המלצה בדבר אי התרת הוצאות מימון – טיוטת המלצות הוועדה להגברת התחרותיות במשק

רקע

לאחרונה פורסמה טיוטת המלצות הוועדה להגברת התחרותיות במשק בראשות אייל גבאי, מנכ"ל משרד ראש הממשלה וחיים שני, מנכ"ל משרד האוצר. הוועדה פרסמה המלצות בשלושה תחומים:

- א. החזקות ריאליות ופיננסיות.
- ב. בחינת שליטה באמצעות מבנה החזקות פירמידאלי.
- ג. התנאים להקצאת נכסים ציבוריים.

אחת מההמלצות הכלולה בפרק בנושא בחינת שליטה באמצעות מבנה החזקות פירמידאלי הינה המלצה מס' 15 המציעה לקבל את המלצת רשות המסים "לבטל את התמריץ המיסוי לרכישת חברות בהון זר" ובו מובאת המלצת רשות המסים ככתבה וכלשונה.

להלן ציטוט מלא של המלצה מס' 15:

"לצורך הפחתת הסיכון המערכתי העלול להיווצר כתוצאה ממינוף. עודף בקבוצות עסקים מוצע לקבל את המלצת רשות המסים לבטל את התמריץ המיסוי לרכישת חברות בהון זר. המלצת רשות המסים מובאת כאן כלשונה:

מכל האמור לעיל ועל מנת למנוע את השחיקה בבסיס המס ויצירת התמריץ המיסוי לרכישת חברות בהון זר, מומלץ לקבוע כי הוצאות מימון בחבר בני אדם ייוחסו תחילה להכנסה מדיבידנד שיתקבל מחבר בני אדם אחר בו המקבל הינו "בעל מניות מהותי" כהגדרתו בסעיף 88 לפקודה (10%¹). בנוסף למען שמירה על עקרון הקבלת הוצאות להכנסות ולשם מניעת תכנוני מס בעיין זה, מומלץ לקבוע עוד כי היה והוצאות המימון בשנת מס מסוימת גבוהות מההכנסה מדיבידנד באותה שנה, יותר ההפרש בהתאם להוראות סעיף 18(ג) לפקודה כנוסחו היום. היה ונתרו הוצאות מימון לאחר הייחוס האמור לעיל, יותר ההפרש בניכוי רק כנגד הכנסות מדיבידנד בשנים שלאחר מכן. היה ועדיין נותר הפרש במועד מכירת המניות ייוסף הפרש זה לעלות המניות לעניין חישוב רווח/הפסד ההון ממכירתן.

עוד יצוין, כי הוועדה בחנה גם המלצה לקבוע כי כאשר ההכנסה מדיבידנד בשנת מס מסוימת גבוהה מהוצאות המימון באותה שנה – יופחת ההפרש מעלות המניות הנרכשות. אולם הוועדה בחרה להשאיר סוגיה זו בצריך עיון, הואיל ומשמעות ההמלצה במקרים מסוימים, הינה מיסוי הלכה למעשה של דיבידנד בין חברתי, ללא הבחנה לדוגמה בין חלוקת דיבידנד שמקורו ברווחים צבורים בחברה הנרכשת בעת רכישתה לבין חלוקת דיבידנד שמקורו רווחים שנוצרו לאחר מועד זה".

משמעות ההמלצה

משמעות ההמלצה לייחוס הוצאות המימון במקרה של קבלת דיבידנד ע"י חבר בני אדם שהינו בעל מניות מהותי הינה שלילה למעשה של מלוא או חלק ניכר מהוצאות המימון של החברה המקבלת, וזאת גם אם לא היה כל שימוש בהון זר לצורך מימון רכישת החברה המחלקת את הדיבידנד.

¹ סעיף 88 לפקודה – "בעל מניות מהותי" – "מי שמחזיק, במישרין או בעקיפין, לבדו או יחד עם אחר, בן 10% לפחות באחד או יותר מסוג כלשהו של אמצעי שליטה בחבר בני אדם".

ההמלצה קובעת את סדר ייחוס הוצאות הריבית כדלקמן:

שלב א' – ייחוס הוצאות המימון לדיבידנד המתקבל מחברה אחרת בה המקבלת מחזיקה לפחות ב-10% מאמצעי השליטה. בד"כ דיבידנד בינחברתי פטור ממס ועל כן המשמעות היא שלילת הוצאות המימון לצרכי מס.

שלב ב' – במידה והוצאות המימון גבוהות מהדיבידנד המתקבל באותה שנת מס, יותר הפרש בהתאם להוראות סעיף 18(ג) – ייחוס לכלל הכנסות החברה באופן יחסי.

שלב ג' – אם נותר הפרש – תותר יתרת הוצאות המימון רק כנגד הכנסות מדיבידנד בשנים הבאות.

שלב ד' – אם נותר הפרש במועד מכירת המניות – ייוסף הפרש זה לעלול המניות לעניין חישוב רווח/הפסד הון ממכירתם.

כמו כן, נבחנה המלצה נוספת, לפיה, כאשר ההכנסה מדיבידנד בשנת מס מסוימת גבוהה מהוצאות המימון באותה שנה – יופחת הפרש מעלות המניות הנרכשות, אך המלצה זו סווגה ע"י הוועדה ב"צריך עיון".

המלצה זו הכלולה בטיוטת הוועדה אינה עולה בקנה אחד עם השקילות הכלכלית שעליה עמד בהרחבה ביהמ"ש העליון בפס"ד פי גלילות² ועשויה לגרום לעיוות חמור בהתרת הוצאות מימון. משרדנו ביחד עם לשכת רו"ח פועל לשינוי ההמלצה הסופית בעניין זה.

בכבוד רב

קרלמן – רואי חשבון

² ע"א 8301/04 פקיד השומה למפעלים גדולים נ' פי גלילות מסופי נפט וצינורות בע"מ